

✓ завдяки значній роботі щодо підготовки скрайб-презентацій зростає професійний рівень викладача.

Висновок. Отже, аналізуючи вищевикладене, на нашу думку, варто зауважити, що використання скрайбінгу є новітнім проривом серед впровадження інноваційних методів в навчальний процес.

Список використаних джерел:

1. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход / А. А. Вербицкий. – М.: Высш. шк., 1991. – 207 с. (3)
2. Душков Б. А. Энциклопедический словарь: Психология труда, управления, инженерная психология и эргономика [Електронний ресурс] / Б. А. Душков, А. В. Королев, Б. А. Смирнов. – Режим доступу до сайту: <http://vocabulary.ru/dictionary/896/word/vizualizacija>.) (4)
3. Лаврентьев Г. В., Лаврентьева Н. Б., Неудахина Н. А. Инновационные обучающие технологии в профессиональной подготовке специалистов: электронный ресурс / Г. В. Лаврентьев, режим доступу до статьи: http://www2.asu.ru/cppkp/index.files/ucheb.files/innov/Part2/ch8/glava_8_1.html (2)
4. Макарова Е. А. Визуализация как интроекция смыслообразов в ментальное пространство личности: монография / Е. А. Макарова; под ред. И. В. Абакумовой. – М.: Спутник+, 2010. – 170 с. (6)
5. Метод «Скрайбінг»: яскраве подання навчального матеріалу [Електронний ресурс] // Журнал «На Урок». – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://naurok.com.ua/post/metod-skraybing-yaskrave-podannya-navchalnogo-materialu>.
6. Семеніхіна, О. В. Візуалізація як тренд інноваційного розвитку освіти в Україні [Текст] / О. В. Семеніхіна, А. О. Юрченко, Д. С. Безуглий // Інформаційні технології – 2017: зб. тез IV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців, 18 травня 2017 р., м. Київ / Київський ун-т ім. Б. Грінченка; відповідальні за вип.: М. М. Астаф'єва, Д. М. Бодненко, В. П. Вембер, О. М. Глушак, О. С. Литвин, Н. П. Мазур. – Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. – С. 227–229. (1)

УДК 372.881.1

Ю. В. Шаранова, м. Київ, Україна / Y. Sharanova, Kyiv, Ukraine
julia-sha@ukr.net

BLENDED AND DISTANCE LEARNING OF FOREIGN LANGUAGE: GENESIS, PROSPECTS OF IMPLEMENTATION IN THE LEARNING PROCESS

ЗМІШАНЕ ТА ДИСТАНЦІЙНЕ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ЗАРОДЖЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС.

Анотація. Актуальність матеріалу, викладеного у статті, зумовлена стрімким розвитком комп'ютерних технологій та їх використання в освітньому процесі. Стаття присвячена впровадженню у процес вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах сучасних технологій, а саме дистанційного та змішаного навчання. Було проаналізовано наукову літературу, що дало змогу автору розкрити основні етапи зародження дистанційного навчання. Виділено основні вимоги до викладача, роль якого залишається незмінно значущою, навіть при застосуванні сучасних технологій навчання. Автор підкреслює застосування особистісно-орієнтованого підходу при використанні змішаного навчання, що робить цей спосіб дуже ефективним, у порівнянні з традиційними методами навчання. Подані основні переваги для студентів, що вивчають іноземну мову із застосуванням змішаного навчання. Важливим аспектом використання змішаного навчання є те, що студент може сам визначати свою траєкторію навчання. Завдання, які розміщують на платформі Moodle вирізняються своєю варіативністю, що дає змогу студентам розкривати свої здібності і таланти, незалежно від своїх однокласників. Поєднання традиційних методів «обличчя до обличчя» та методів дистанційного навчання, шляхом доповнення новітніми технологіями, подарував нам надсучасний, та високо оцінений студентами спосіб навчання іноземним мовам - «змішане навчання». В статті також розкрито перспективи його впровадження у навчальний процес.

Ключові слова: змішане навчання, традиційне навчання, дистанційне навчання, Moodle, електронне навчання, особистісно-орієнтовний підхід, іноземні мови, вищі навчальні заклади, інформаційно-комунікаційні технології, зародження дистанційного навчання.

Abstract. The relevance of the material presented in the article is caused by the rapid development of computer technologies and their use in the educational process. The article is devoted to the implementation of modern technologies, namely, distance and mixed learning, into the process of studying foreign languages in higher

education institutions. The scientific literature was analyzed, which allowed the author to reveal the main stages of the origin of distance learning. The basic requirements for the foreign language teacher were highlighted, the role of which remains invariably significant, even with the application of modern teaching technologies. The author emphasizes the application of a person-oriented pedagogical approach in the use of blended learning, which makes this method very effective, compared with traditional methods of teaching. The main advantages provided for students studying a foreign language with the use of mixed learning are shown. An important aspect of using mixed learning is that the student can determine his own learning path. The tasks placed on the Moodle platform differ in their variability, which allows students to reveal their abilities and talents, regardless of their classmates. The combination of traditional face-to-face and distance learning methods, complemented by the latest technology, gave us an up-to-date and highly valued way of learning foreign languages - "blended learning". The prospects of its implementation in the learning process are also shown.

Keywords: *blended learning, traditional education, distance learning, Moodle, e-learning, person-oriented approach, foreign languages, higher education, e-learning, information and communication technologies, genesis of the distant learning.*

Introduction. Statement of purpose. The idea of learning in our time has come to a whole new level, thanks to modern technology. Today, you can be a student without having to actually commute to a university. You can take advantage of different formats of learning that include using smartphone devices, laptop and desktop computers, and hand-held computer tablets that can be integrated into the physical classroom experience.

The option of using these devices enable student's access to endless resources of information that will inevitably enhance the higher education experience. Number of students can now choose the information that is important to them as learners.

Analysis of previous studies In recent years, many researchers have tried to analyze the concept of "blended learning". In particular, we should mention the achievements of Vorotnykova I.P., Dankevych L.R., Kukharensko V.M., Pyanykh E.G., Rashevskaya N.V., Fandey V.O., Shrol T.C. etc. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8].

The aim of the article. In this paper we want to investigate the genesis of distance and blended learning, requirements for the foreign language teacher, different types of blended learning, requirements for students, main conditions for this type of learning, prospects for students and teachers.

Results and discussions. One of the earliest attempts of the distant learning was advertised in 1728 in the Boston Gazette for "Caleb Philipps, Teacher of the new method of Short Hand" who sought students who wanted to learn through weekly mailed lessons [1, p. 13].

The first distance education course in the modern sense was provided by Sir Isaac Pitman in the 1840s, who taught a system of shorthand by mailing texts transcribed into shorthand on postcards and receiving transcriptions from his students in return for correction. The element of student feedback was a crucial innovation of Pitman's system [2, p. 60]. This scheme was made possible by the introduction of uniform postage rates across England in 1840 [3, p. 18].

The University of London was the first university to offer distance learning degrees, establishing its External Programme in 1858. [4, p. 44]

The expansion of online environments into language classrooms is now welcomed, in order to provide a potentially better teaching and learning experience. Osguthorpe and Graham [5, p. 33] indicate that as the face-to-face and online learning environments have been combined, the inherent strengths and weaknesses associated with both have been recognised. This combination of online environments with face-to-face learning is called blended learning. The aim of the blended learning is to combine the benefits of these two environments in a harmonious way. The combination of a face-to-face instruction environment with an online environment within the same course allows not only capitalise on the advantages of each but also catering for diverse learning styles and the needs of different students. Barbara Allan [6, p. 8] suggests that blended learning 'appears to offer the opportunity to combine the best of a number of worlds in constructing a program that fits the particular needs in terms of time, space and technologies of a particular group of students or end-users'.

The blended learning model produced a range of benefits, both to the students and their lecturer, such as greater flexibility and more interactive classes.

One of the most interesting features of this type of information transfer is that blended learning can be delivered in many ways. Blended learning can mean combined different web technologies, combined different pedagogical approaches, combined instructional technologies with classroom-based teaching styles, or variations of all three!

For the successful mastering of a foreign language using blended learning technology, it is necessary for the students to have a level of proficiency in a foreign language A2, B1, according to the Common European Framework for the Assessment of Foreign Languages (CEFR), and motivation, psychological preparation, and self-organization. The

complex of the teacher's work also requires him to have a certain set of professional knowledge, skills and habits. Along with the high competence in the mastering and teaching of a foreign language, the teacher must have knowledge of PC at the level of an experienced user.

The activity of a teacher using blended learning technology is often experimental, because even with a very careful design of the course, the current analysis, updating and the updating is required.

Another important aspect of teaching the foreign language using blended learning is the need to solve psychological and pedagogical problems, as well as working with students on the basis of personal-oriented learning. We can single out the most common requirements for the teacher:

- Know how to organize the independent work of students in the Internet;
- Know the methods of communication of participants in distance learning;
- Have the ability to organize and conduct psychological-pedagogical testing of students;
- Have the ability to provide psychological support to students at the initial stage of using information technology;
- Be able to form small training groups on the principle of psychological compatibility;
- Be able to conduct current psychological and pedagogical diagnostics of a virtual training group;
- Be able to prevent and solve conflict situations.
- Implementation of modern personal-oriented methods of teaching;
- Know the individual, group and frontal methods of instruction;
- Be able to adapt full-time teaching methods to the distance learning technology;
- Be able to combine full-time and distance learning;
- Be able to combine individual and front-group forms of learning while working online;
- Be able to organize and monitor the educational activities of students;
- Be able to organize an effective system for monitoring and testing students in full-time, distance learning, and when working online [7, p. 68]

When teaching the foreign language it becomes evident that blended learning combines the best aspects of electronic and traditional learning. The convenience and flexibility of e-learning is complemented by a direct, live contact with the group and the teacher in the classroom. In a blended course, electronic and traditional education should be run in parallel: each unit learned in the class must correspond to the job block in the network. The e-course should not replace, but should complement the basic classes, so it makes no sense to place the textbook on which classes are held in the electronic environment. The reference materials, which are not included in the main textbook due to the limited volume, could be put online.

Testing tasks to consolidate vocabulary and grammar material with automated testing and evaluation sessions will save time for real oral communication. Working with video material in the mode of individual viewing will facilitate detailed study of language phenomena due to the individual pace of work, which is very difficult to implement within the classroom [16, pp. 207-210]. Besides, e-course can include specific types of tasks that are not available on conventional lesson, such as asynchronous forums, chat, email, PowerPoint slides, video and audio conferences, wikis, polls, etc. The potential and prospects for the development of mixed education are obvious. In studies of psychologists, it is noted that traditional methods of learning usually do not take into account the individual differences of trainees and are oriented mainly toward students who are dominated by the verbal style of cognitive activity. The potential and prospects for the development of blended learning are obvious. In psychological studies, it is noted that traditional methods of learning usually do not take into account the individual differences of students and are oriented mainly toward those who have the verbal style of cognitive activity in the dominant position. As a result, we have the same learning environment for all students, without exception, regardless of their abilities and aptitudes. Thus, blended learning creates a new environment that allows us to focus on individual styles of students and their interests. Electronic media has a number of specific features and benefits compared to the traditional teaching model. The electronic component of the blended course offers optimal conditions for realizing the individual potential of all students. Tasks placed on the Moodle platform can have a high degree of variability and, thus, correspond to the individual talents and abilities of students. They may differ in difficulty, according to student's level of communication skills, and also depend on the ability of learners to memorize. Such variability helps to involve weak students in collaboration and at the same time to place higher demands on strong students. Cyberspace is especially attractive for shy students who, in the traditional classroom, do not show activity and try to hide behind the backs of fellow students. E-learning helps to overcome this barrier, such students feel more confident in front of the computer monitor at home and are actively involved in the work. So, blended learning is extremely effective mean of foreign language learning method, because it is based on the student-oriented approach, which is the most efficient way to teach language.

Conclusions and further researches directions. Let's sum up the main problems and prospects of integration of the blended learning method in the modern learning environment. Studying in a virtual environment promotes

student learning autonomy. They become more active, show interest in the subject matter and teaching methods, learn to evaluate critically their skills by participating in group discussions. Studying autonomy of students provides a transition to the individualization of learning characterized by a high level of motivation.

The importance of the transition to electronic educational resources and the environment in the conditions of university education does not require additional arguments. It is dictated not only by the goals of the university development program as the leading institution of higher education, but also by the need to form such important qualities of students as motivation to learn, consciousness in choosing learning paths, the ability to distribute and manage their own academic freedoms.

At the same time, the transition from the traditional form of study to the field of free educational space is not so simple and requires a lot of effort in finding the optimal mechanisms for managing this process. Nowadays, there is a good start on the basis of integration of experience and theoretical approaches for the design of the training courses, where study load is distributed pedagogically evenly between the traditional model, the contact learning and learning online.

Thus, in our opinion, the use of blended learning method should lead to a qualitative change in the content of learning foreign language. The diversity of the resources of the electronic component of the blended course opens up new opportunities for the presentation of educational material in an accessible and interesting form.

The potential of computer tools for the implementation of quality language learning, based on the principle of flexibility and variability, allows students to determine individual learning path of the subject.

The further study of development and implementation of the distance and blended learning of foreign language will definitely show us a lot of new facts as computer technologies are in continuous process of improvement and elaboration.

References

1. Змішане навчання [Текст]: монографія / С.М. Березенська, К.Л. Бугайчук, В.М. Кухаренко, Н.Ю. Олійник, Т.О. Олійник, О.В. Рибалко, Н.Г. Сиротенко, А.Л. Столяревська; за ред.. В.М. Кухаренка – ХПІ, Харків, 2016. – 275 с.
2. Воротникова, І.П. Змішані моделі навчання у післядипломній педагогічній освіті [Текст] / І.П. Воротникова // Перспективні напрямки світової науки: Збірник статей учасників тридцять першої міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційний потенціал світової науки -XXI сторіччя» (25 лютого - 1 березня 2015 р.). – Том 1. Науки гуманітарного циклу. – С. 29-31.
3. Данькевич Л.Р. Ефективність застосування системи змішаного навчання у викладанні ділової англійської мови [Текст] / Л.Р. Данькевич // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 137. – С. 236-239.
4. Кухаренко В.М. Системний підхід до змішаного навчання [Текст] / В.М.Кухаренко // Інформаційні технології в освіті. – 2015. – № 24. – С. 53-67.
5. Пьяных Е.Г., Немчинова Ю.П. Смешанное обучение как эффективная форма работы с магистрами в области естественно-научного образования[Текст] / Е.Г. Пьяных, Ю.П. Немчинова // Вестник ТГПУ. – 2012. – №7. – С. 257-260.
6. Рашевська Н.В. Змішане навчання як психолого-педагогічна проблема[Текст] / Н.В. Рашевська // Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки», Черкаси: ЧНУ. – 2010. – Вип. 191. – С. 89-96.
7. Фандей В.А. Смешанное обучение: современное состояние и классификация моделей смешанного обучения [Текст] / В.А. Фандей // Информатизация образования и науки. – 2011. – № 4(12). – С. 115-125.
8. Шроль Т.С. Змішане навчання як нова форма організації ІКТ-освіти [Електронний ресурс] / Т.С. Шроль // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – 2016. – Вип. 13(1). – С. 166-170. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2016_13\(1\)_52](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2016_13(1)_52)
9. Holmberg, Börje (2005). The evolution, principles and practices of distance education. Studien und Berichte der Arbeitsstelle Fernstudienforschung der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg [ASF] (in German). Bibliotheks-und Informationssystem der Universitat Oldenburg. p. 13. ISBN 3-8142-0933-8. Retrieved 23 January 2011
10. Tait, A. (1996). Conversation and Community: Student Support in Open and Distance Learning. In R Mills and A Tait (Eds.) Supporting the Learner in Open and Distance Learning (p. 59-72). London: Pitman.
11. Distance learning ... a magazine for leaders. Volume 2, #6, ISBN 9787774554229.
12. Rothblatt, Sheldon; Muller, Detlef K.; Ringer, Fritz; Simon, Brian; Bryant, Margaret; Roach, John; Harte, Negley; Smith, Barbara; Symonds, Richard (1988). "Supply and Demand: The "Two Histories" of English Education". History of Education Quarterly. 28 (4): 627
13. Osguthorpe, Russell T.; Graham, Charles R. Quarterly Review of Distance Education, v4 n3 p. 227, Fall 2003

14. Allan Barbara: "Blended learning: Tools for Teaching and Training", Facet Publishing, 2007, ISBN 978-1856046145, 228 pages
15. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения. М.: Академия, 2004. 304 с.
16. Сидоренко Т.В. Принципы отбора и методической адаптации оригинальных видеоматериалов // Вестник Воронежского государственного университета. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация. 2012. № 1. С. 207-210.

УДК 004.9+373.3: 008:378(045)

В.І. Шахов, м. Вінниця, Україна / V.I. Shahov, Vinnytsia, Ukraine
С.В. Зеленюк, м. Бар, Україна / S.V. Zeleniuk, Bar, Ukraine
shahovu2016@gmail.com, zeleniuk.s@ukr.net

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВ ЯК СКЛАДОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Анотація. У статті досліджено та проаналізовано різні підходи щодо визначення поняття «інформаційна культура», обґрунтовано зміст поняття як загальнонаукової, педагогічної категорії та передумови ефективної професійної діяльності педагога. Охарактеризовано взаємозв'язки інформаційної культури як частини організаційної культури навчального закладу та визначено її складові. Розкрито цінність та корисність інформаційної культури, в якій інформація є основою для прийняття організаційних рішень у досягненні оперативного та стратегічного успіху, визначено роль інформаційних технологій як інструменту підвищення ефективності інформаційних систем.

На основі виконаного наукового узагальнення літературних джерел розкрито процес та визначено етапи формування інформаційної культури, виділено основні характеристики та властивості інформаційної культури, встановлено рівні та критерії формування інформаційної культури майбутнього педагога.

Встановлено, що формування інформаційної культури майбутнього вчителя мистецтв передбачає оволодіння такими складовими інформаційної компетентності: здійснення диференціації та виокремлення значущої інформації, вироблення критеріїв оцінки інформації, створення інформації та її використання.

Ключові слова: інформаційна культура фахівця, наукові підходи, інформаційні технології, інформаційне освітнє середовище.

Summary. In the article, various approaches to the definition of "information culture" are investigated and analyzed; the content of the concept as a general scientific, as well as pedagogical problem and the basis of professional activity of a teacher is revealed. Interrelations of information culture as a part of organizational culture of an educational institution are characterized and its components are defined. The value and significance of informational culture in which information is the basis for making organizational decisions in achieving operational and strategic success and using information technologies as a tool for improving the efficiency of information systems is proved.

The research describes the process and determines the stages of developing information culture, highlights its main characteristics and properties, establishes the levels and criteria for shaping information culture of future specialists.

It is proved that the developing information culture involves mastering the following components of information competence: differentiation and allocation of meaningful information; development of information evaluation criteria; creation of information and its use.

Keywords: information culture of a specialist, scientific approaches, information technology, informational educational environment.

Постановка проблеми. Актуальність формування інформаційної культури фахівців зумовлена сучасними тенденціями інформатизації, яка практично охоплює усі сфери життєдіяльності людини й вимагає відповідних змін у професійній підготовці майбутнього вчителя мистецтв. У зв'язку з цим виникає необхідність уточнення ключового поняття «інформаційна культура», оскільки від цього залежить зміст педагогічного процесу, спрямованого на формування професійно-особистісних якостей, необхідних для успішної